

Apró hirdetések.

Hirdetési díjszabás: Minden szó egy széri beiktatása 13, vastagon szedett betűkből 26 fillér. Apróhirdetések felvétele: VII, Sip ucca 10. Jelíges levelek kettős borítékban, válaszbélyeggel, ugyanoda intézendők. Apróhirdetések csak a díj előzetes lefizetése mellett közölhetők.

Házasság.

FISCHER házasságokat csak jobb körbe ajánl. Dohány u. 68.

FŐVÁROSBAN ötszobás pazarul berendezett lakással és uri megélhetést biztosító jövedelemmel rendelkező, fess uriember háziás, de intelligens urileányt feleségül venne. Bővebbet FISCHER-nél, Dohány u. 68.

FÖLDBIRTOKOS és szeszgyáros, aki télen a fővárosban lakik, kellemes megjelenésű uriember, zsidó u. i. saládból nőszülne. Bővebbet FISCHER-nél, Dohány u. 68.

MALOMTULAJDONOS és szőlőbirtokos jómódú uriember, aki nőszülne. Bővebbet FISCHER-nél, Dohány u. 68.

HAZIUR, vagyonos uriember nőszülne. Bővebbet FISCHER-nél, Dohány u. 68. ZSIDÓ URIKÖRÖK régi, megbízható házasságközvetítője FISCHER, Dohány u. 68.

FISCHER HÁZASSÁGI AJÁNLATA KOMOLY ÉS MEGBIZHATO.

FÖLDBIRTOKOS férjhez adná leányát. Családi birtok 600 hold. Bővebbet FISCHER-nél, Dohány-u. 68.

GAZDAG CSALAD férjhez adná leányát. Hozomány azonnal százhatszáz pengő. Bővebbet FISCHER-nél, Dohány u. 68.

VAGYONOS, független uriaszony, tekintélyes készpénzhozománnyal férjhez menne 50-60 éves önálló uriemberhez. Bővebbet FISCHER-nél, Dohány u. 68.

TIZENKILENC éve közvetít házasságokat Nagy Jenő, Rákóczi ut 57/b. Telefon. (Cégnélküli levelezés.)

AMBICIOZUS, jó családból való fiatalember megfelelő hozománnyal nőszülne vagy benősülne. Jelíge: »Agilis 26«.

UNOKAHUGOMAT, ki nagyon csinos és intelligens fiatal urileány, saját felsőruha-szalónja van, férjhez adnám. Teljes című, komoly ajánlatokat »Házasság 22« jelígre a kiadóhivatalba kérek.

FÉRJHEZ ADNAM háziás és vallásosan nevelt egyetlen 26 éves leányomat, kinek 80-100 millió készpénzt, lakást, megfelelő üzlethelyiséget vagy fakereskedéshez telepet saját házámban bocsátok rendelkezésére. Választ »jó zsidó« jelígre.

SÓGORNÓMET, ki saját fűszerüzlettel rendelkezik, férjhez adnám. Teljes című és pontos adatokkal ellátott leveleket »Házasság, ha komoly« jelígre kérek, melyet a kiadó továbbít.

BIZTOS EXISZTENCIAJU fiatal hűgomat férjhez adnám. Hozomány és kelenyge van. Csakis jó házból való orthodox fiatalemberek ajánlkozzanak. »Bodrog házasság 21« a kiadóba.

Állást keres.

A HAZTARTAS minden ágában jártas előkelő családból való intelligens leány házikisasszonyi, esetleg mint perfekt gyors- és gépirónői irodai alkalmazást keres olyan családnál, hol rituális koszt, jó bánásmód és a szombat megtartása biztosíthatik. Cim a kiadóban.

MÉRLEGKÉPES könyvelő, borszakmában jártas fiatalember keres más szakmában is, könyvelési, esetleg más irodai munkát. Ajánlatokat »Szombattartó« jelígre a kiadóba kér.

FELSŐRUHAT, fehérneműt, montirozást, mindennemű varró munkát gyönyörűen készítenek. Kárpitosok részére is. Szövetség ucca 45. fsz. 6.

FIATAL, jobb orthodox izr. leány elmenne orth. családhoz egy-két gyermek mellé, ahol családtagnak számítanak. Cim a kiadóban.

Allást nyer

EGY JO HAZBOL való fiu tanulónak felvétetik sütődébe, ahol szombat és ünnapot tarthat. Koszt, lakás, mosással azonnalra. Cim: Grünberger J. Vác, Szt István-tér 6.

Különféle.

NŐI DIVATSZALONBA fizető tanulóleány, jobb családból, felvétetik. Szombaton zárva. Cim a kiadóba.

DR. FRISCH ARMIN szép könyve: »Szemelvények a biblia utáni zsidó irodalomból«, 6 pengőért kapható Kohn Emil könyvkereskedésben: Budapest, Vilmos császár-ut 26.

KÜLÖN szobában 2 ágy kiadó. Ne felejtse-utca 50. I. 19.

Fenákel Jónás

zsir és baromfi kereskedése az orth. rab-
bíság felügyelete alatt.
Budapest, VII., Kazinczy ucca 52-54.
Naponta friss áru. Házhöz szállítás.
Telefonhívó J. 34-76.

**PANETH-féle
orth. כשר
SZALÁMIGYÁR
Debrecen**

Ajánlja elismerten legjobb **kövér liba szalámi különlegességeit**, úgyszintén szalámi, virsli és füstölthús-gyártmányait
a legolcsóbb napi árak mellett.
Szállítás postán naponként kétszer.
Cim: Paneth Szalámigyár Debrecen.
Telefon: 7-22.

„Orth. כשר של פסה darált sőt“
az ország minden vonalára pontosan szállítok és előjegyzéseket elfogadok.
Pollák Zsigmond Debrecen.

Hajszálakat

hölgyek arcáról, karjáról végleg kiirtja felelősséggel
Összes szépséghibák kezelése. (Arcápolás olcsó bérletrendszerrel). Szemölcsirtás. Fagykezelések. Kérje legújabb prospektusom.

Pollák Sarolta „Miracle“ hajellásvitő szer szétküldése utasítás-sal.
Budapest, Andrassy-ut 38.

Nyomatott a HELIOS könyvnyomdában Budapest, Sip ucca 3.

Felölös nyomdavezető WEITZ KAROLY

יידישע צייטונג

בעיה

ZSIDÓ UJSÁG

A MAGYAR ORTHODOX ZSIDÓSÁG HETILAPJA. • MEGJELNIK HETENKINT EGYSZER.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VII., SIP UCCA 10.
TELEFON: József 125-90.

ALAPITOTTA:
GROSZBERG LIPÓT ז"ל

ELŐFIZETÉSI DÍJ: 1 ÉVRE P 20.-
" " " 1/2 " " 10.-
" " " 1/4 " " 5.-
Postachequekontó-szám: 50.791.

Kapisztrán mint rabbi-ideál

A pesti izraelita kongresszusi hitközségnek vasárnap lezajlott vezető-főrabbi-választás-közygylé én a legnagyobb lelkesedést váltotta ki Vészi Józsefnek, a kiváló magyar publicistának ama kijelentése, hogy a magyar zsidóságnak Kapisztrán János jelkü főrabbi van szüksége és ilyen lesz dr. Hevesi Simon. Ezt a patetikus ki-szólást dörgő hangon tette meg a híres zsidó publicista és ép olyan dörgő tapsvihar kísérte. Minekünk, orthodoxoknak ugyan semmi közünk sem volna a neolog férfiak rabbiideáljaihoz, vagy a neolog közönség lelkesedéséhez, mégis a történelmi igazság, a zsidó vértanúk és tisztultabb ethika nevében mélyen sajnáljuk az összehasonlítást és meg vagyunk botránkozva a nyomában kelt tetszéstől.

Kapisztrán kétségkívül nagy szolgálatot tett a magyar ügynek, amikor 1456-ban Nándorfehérvárnál Hunyadi Jánossal együtt feltartóztatta az előnyomuló török hadsereget. De viszont a történet megőrizte Aeneas Silvio Piccolomini-nek, a későbbi pápának jelentését, amely megállapítja, hogy Kapisztrano ferencrendi szerzetes magának tulajdonította az egész győzelmet, Hunyadi Jánosról említést sem tett, mert — ugymond — a páter mindenről le tudott mondani, vágynkról, érzéki gyönyörrel, de a dicsőség húságáról sohasem. S nem szabad elfelejtenünk, hogy Kapisztránnak 30 éven át

inkvizitori hivatala volt és nem hiába nevezték »a zsidók ostarának«, mert ahol megjelent, zsidó hitközségek rombolása jelezte nyomát. Fekete betűkkel van beírva a zsidó martirium évkönyveibe a boroszlói eset, amikor Kapisztrán 40 zsidót égetett el ama rettenetes balga és lehetetlen vád alatt, hogy belopózkodtak a keresztény templomba s megszurtták az ostyát. Mindezek a dolgok meg vannak rögzítve minden zsidótörténeti kézikönyvben és így erről tudni kellett volna Vészi Józsefnek és a közgyűlésen jelenlevő 200 képviselőtestületi tag közül legalább egynek és ennek fel kellett volna szólalni imigyen:

Elhunyt R. Avromele ז"ל a bodrogkereszturi czadik

Akik a vallásbán a sziv mennybéli honvágát érzik, akik meg akarják változtatni a Talmud ama intését: „az Irgalmas a szivet kívánja“ megdöbbenéssel értesültek arról, hogy a hirneves bodrogkereszturi rebbe, R. Sajele ז"ל fia, Rev Avromele lelkét megkivánta az Úr s magához szolította 46 éves korában alig 20 havi utódlás után. Hivait korai halála bizonyára megtérésre, vallásosságra, fokozottabb jövevényre fogja indítani, ne-hogy megvalósuljon a jezszejai fenyegetés: „elveszett a csaddik időnek előtte és senki nem veszi szivére.“
R. Avrohom Steinert rövid működése alatt mindenki megszerette. Szerénysége, közvetlensége, jöteknysága határtalan volt. És ha az előimádkozói pulpitus elé lépett, felelevenedett a hívők előtt a régi nagy rebek világépítő kevonója. Méltó fia volt apjának, de apja az ő népének. Az I-ten kifürkészhetetlen akaratából betegeskedni kezdett pár hét előtt, tüdőgyulladást kapott, majd 4 nap előtt hátán orbánc támadta meg. Utolsó percig esz-

—Uraim! Stilszerűtlen és keresztény pogártársainkat sérti, ha egy rabbit összehasonlítunk keresztény szenttel. Igazságtalan dolog kívánni egy rabbitól kapisztráni erényeket. Eretnek-vagy mesümed-égető sem lehet új főrabbi, mert saját hivei és családtagjai egy részére tekintettel kell lennie. Én a hasonlatot kísérő tapsokban a boroszlói vértanú zsidók jalkiáltásai visszhangjait hallottam.

Senki sem beszélt így a vasárnapi közgyűlésen, tehát nekünk kell megállapítanunk mind-
ezt. Kivánjuk, hogy az új vezető legyen a magyar zsidóságnak Matiszjohuja vagy Joselmann von Rosheim-ja, de ne legyen Kapisztrán János, bármilyen patetikus volt is Vészi József.

méleténél volt és környezetének és családjának (3 leánya férjnel van, 1 leánya hajedon, 3 nővére van) megtiltotta, hogy sirjanak.
Utódjául legidősebb vejét R. Mayer József Rubint jelölte ki. Vasárnap délben halt meg és hétfőn délben temették, miután az udvaron levő szűkeben mikvot ástak és a tevilott végeztek. Heszpedeka mondtak utódja, majd sógorai (R. Sijele vejei) Grosz Sámuel ricei, Landu Jakab edelényi főrabbi, valamint a színnyei főrabbi. Nagy érdemeit ecsetelték Winkle a mádi gaon, Grünfeld büdszentmihályi főrabbi, továbbá a miskolci szefard főrabbi, Gottlieb Sámuel tolcsvai (pápai) főrabbi. Ezután bucsuztak tőle vejei R. Naftali Grosz és R. Mandel Kahan.

Uj sir domborodik a bodrogkereszturi temetőben és szerte az országban ezer és ezer hívő mondja: „könnybe lábadt a szemem, mert eltávozott a vigasztalóm,“ aki szelid nézésével, bizalmat ébresztő szavával oly sokban megerősítette az élet kedvet. — Áldás kíséri emlékét. Sch. L

Trafikengedély és szombati nyugalom

— Elkerített helyen és nem-zsidó útján lehet árusítani —

Több helyről kérdezik a Zsidó Ujságot, miképpen kell az orth. kereskedőnek eljárni, akinek dohánykiszáru-ellenengedélye van és egyebekben szombati üzletét zárva tartja.

Szolgálatot teszünk tehát az ügynek, ha leközzöljük azt a 17 év előtti rendeletet, amely ezt a kérdést szabályozza.

65.541 sz.

A magyarországi aut. orth. izr. hitfelekezet közp. irodájának

Budapest, Eötvös-u. 19.

Tudomásul közlöm:

Lukács s. k.

Budapest, 1910. május 24.

M. kir. pénzügyminiszteriumtól

65.541. sz.

Körrendelet

valamennyi m. kir. pénzügyigazgatóságának

Múlt 1904. évi január 28-án kelt 8253. sz. körrendelettemmel akként intézkedtem, hogy csakis azon izr. vallású kérvényezőknél szolgáltható ki a dohánykiszáru-sítási engedély, kik a dohányárúsok üzleti helyiségeinek nyitvatartása tárgyában fennálló rendelkezések betartására előzetesen írásbeli kötelezettséget vállaltak, de egyben átmenetileg megengedtem, hogy mindazon izr. vallású dohányárúsok, kik 1902. okt. 1. előtt nyerték el a jogosítványt és kik az új rend alkalmazásában orth. hitszabályaiknál fogva lelkiismereti kényszerrel s vallásuk szabad gyakorlásának akadályát látják, a dohányeladást szombati napokon és vallásuk egyéb ünnepein ezen is a régi eljárás szerint gyakorolhassák.

A magyarországi aut. orth. izr. hitfelekezet központi irodája hozzám intézett emlékiratában most arra utal, hogy a régi

jogok természete megszűnésével a híthű zsidóság rövid időn belül teljesen ki lesz kűszöbölve a dohányárúsok köréből.

A panasznak méltányosságát mérlegelve, gondoskodni kívánok arról, hogy a fennálló általános érvényű szabályok keretén belül az orth. hitelvű állampolgárok részére is lehetővé tétessék az ily jogosítványok elnyerése oly módozat mellett azonban, mely egyszersmind a fogyasztó közönség igényeinek akadálytalan kielégítését is teljesen biztosítja.

Ennélfogva utasítom a pénzügyigazgatóságokat, hogy ily folyamodókkal szemben az 1903. évi április 3-án kelt 29.210. sz. körrendeletet vegye alkalmazásba és tőlük csak oly előzetes írás-

beli nyilatkozatot követeljen, melynek értelmében kötelezik magukat, hogy a dohánykiszáru-sítási engedély elnyerése esetén szombati napokon és vallásuk egyéb oly ünnepén, melyeken az áruda zárvatartása megengedve nincsen: üzlethelyiségük főbejáratainak nyitvatartása mellett, a dohányeladást rendszeres üzlethelyiségükben ugyan, de egyéb árucikkeiktől külön elkerített és üzletük főbejárata útján könnyen hozzáférhető helyen gyakorolják. Egyben megjegyzem, hogy a dohánygyártmányok eladására vonatkozó szabályok 15. §-a értelmében nem esik kifogás alá az, ha a dohányeladást ezen az ünnepeken a jogosított nem személyesen közvetíti.

Budapest, 1910. május 24.

Lukács s. k.

A román félhivatalos hamisításokkal dolgozik

— A német császár apokrif nyilatkozata —

Hogy a román antiszemitizmus milyen veszedelmes eszközökkel lázítja fel a népet, erre példát nyújt a bukaresti „Carpatin” c. újság. Ez a félhivatalos organum közli II. Vilmos német császárnak 1918. november 24-én kelt lemondó levelét, de belehamisítja a következő passzust: „Utódaimat felkérem, hogy teljes erővel azon legyenek, hogy a románia zsidók jogai, amelyeket nekik képviselőm Mackensen által juttattam, ne szoríttassanak meg. Egy országban sem, amelyet megszállva tartottunk, nem tettek nekünk zsidók annyi hasznos szolgálatot, mint Romániában. De viszont nem szabad megengedni egy román zsidónak sem a Romániába való letelepülést, mert nincs szükségünk árulókra. Ez az átkozott gyom ne verjen gyökeret a mi talajunk-

ban, mert ez a náción a legveszedelmesebb a világon.”

Ez a közönséges hamisítvány nemcsak a zsidókat érinti kinosan, hanem a nagyszámu romániai német lakosságot, amely nemzeti érzésében érzi magát megsértve, volt császáranak ilyen aljas és hazug beállítását folytán.

Izsákon azért ölték a zsidókat, mert a románokat tartóztatták és nagyon szerették őket. Bukarestben azért akarják őket öldösní, mert a románok ellen összeesküdtek a németekkel. A gólsz tragikuma ez!

Három évig legyen használatlan a fa, a negyedik évben pedig gyümölcse 1-tennek legyen szentelve. Így rendelt a Tóra. De ez vonatkozik a csemeték legértékesebbikére is, a gyermekre. Három évig hagyni kell gyermekdedtségében, a negyedik évben kezdeni vele a szent Tan megismerését. (Tanchüme, Ked.)

Weisz Mór Budapest, VII., Dob-u. 22.

keksz, teasütemény, piskóta, kétszersült gyára

ארטה. כשר תחת השגחת בית דין צדקדקה יראים בודאפעסט. ארטה. כשר

Telefon:

J. 123-65.

Telefon:

J. 123-65.

Dr. Hevesi Simon neolog vezető-főrabbi lett

A Zsidó Ujság múlt hetiszámában megírottak a vasárnapi neolog hitközség ülésén valókká váltak. Az ellenzék nem bírt számbavehető erőpróbát nyújtani. Az izgalom hatására megátalkozik a győzőkön, akiknek lenyűgöző többsége mellett keserű a szájuk íze, hisz nem felejtették el, hogy ami az egyiknek kitüntetés, az a másiknak megszégyenítés.

Nagy izgalmak között zajlott le vasárnap a pesti izraelita hitközség rendkívüli közgyűlése Léderer Sándor dr. elnöklése mellett. Délelőtt fél 11 órakor kezdődött a közgyűlés. Az ellenzék nem tudott a közgyűlésen érvényesülni, mert az elnökség vita nélkül visszautasította a titkos szavazás elrendelésére beadott írásbeli indítványt. Azok közül, akiknek ellenzéki álláspontjuk ismeretes, sokan a szavazás előtt eltávoztak. A választás kimenetelére nagy befolyással volt özv. Vázsonyi Vilmosné magatartása, aki a férje emlékére való hivatkozással avatkozott be a Hevesi-ügybe és a vezér iránt való kegyelet összekovácsolta az ez ügyben is különböző gondolkozású demokratákat. Vészi, Glücksthal és a többi exponált kormánypárti mellett nyíltan felsorakoztak a demokrata vezérek.

Jusz Emil, a Pannonia kendergyár igazgatója tartotta az első beszédet Hevesi mellett, majd az ellenzék részéről dr. Fränkl Gyula szemére vetette az elnököknek, hogy nem volt parlamentáris, mert, amikor mindjárt kezdetben kijelentette az elnöki székéből, hogy emelt fővel kéri az előljáróság és választmány határozatához híven Hevesi megválasztását, akkor tulajdonképp kortesbeszédet mondott. Fränkl előadta, hogy a pesti zsidó hitközség hamarosan 125 éves lesz, ha tehát 125 évig

megvolt vezető főrabbi nélkül, miért van erre szükség most? As zónok az indítványnak a napirendről való levételét követelte, annál inkább is, mert amikor 1924-ben megalkották a rabbiság új statutumát, elhatározták, hogy az csak akkor hajtható végre, ha be lesz iktatva az alapszabályokba. Ez csak 1931-ben történhetik meg, miután a képviselőtestület újraválasztja a is megtörtént. Osztern dr. hangosan helyeselt Fränkl Gyulának, mire a Hevesi-pártiak rászóltak:

—Menjen Jeruzsálembe!

— »Szégyeljék magukat! Antiszemita gyülekezet!« — kiáltott erre az ellenzék Fränkl Gyula objektív és nagyhatású beszéde után Fábián Béla azt kérte, hogy a közéleti harcokat ne engedjék be a képviselőtestület termébe. Figyelmeztette a gyűlést, hogy közéleti kérdéseket kizárólag a többségi elv alapján lehet alkotmányosan megoldani.

— Akkor nincs joga Bethlent támadni!

Ezután Rein Áron gyáros szólalt fel. Igazságot kért az ügyben, mert nem szabad igazságtalansá-

got elkövetni Fischer Gyula főrabbiival szemben. Az ellenzék küzd az ellen, hogy egy idősebb és nagyabecsült férfit megakarnak alázni. Az utolsó pillanában figyelmezteti a többséget, szálljon magába és óvást emel az elnöki eljárása ellen, aki nem engedte meg a titkos szavazásra vonatkozó indítvány napirendre való tüzését.

Az ellenzék nagy tapssal ünnepelte Reint. Utána az ugyancsak ellenzéke dr. Osztern Lipót szólalt fel, aki kétségbevonva Léderer elnök pártatlanságát és alkalmatlannak nyilvánította őt a közgyűlés vezetésére. Hibát követett el Léderer azzal is, hogy nem engedett hozzászólást a titkos szavazásra vonatkozóan írásban beadott indítványra. Ez nem demokrácia, ez ellen óvást emel. A titkos szavazás hiánya sok embert befolyásol és csodálkozik azon, hogy Fábián képviselő ur itt másképp beszél, mint a parlamentben, ahol fanatikus harcosa a titkos szavazásnak.

(Nagy tetszés az ellenzéken.)

—Szálljanak magukba, fejeztes zavart Osztern, ne végezzenek most lelki vérontást, amely olykor szigorubbán esik a latba, mint a testi vérontás: a gyilkos-

של פסח

HUSVÉTI ÁRUT

ismét készült ez évben az ismert kitűnő minőségben, szigorúan rituális előírás szerint

Schreiber Simon

az egri főtisztelendő főrabbi ur felügyelete alatt a

Franck Henrik Fiai Rt.

Levelezési cím:

Budapest, VI., Benczur ucca 1. sz.

Telefon: 129-19.

Postafiók: 216.

ság. Lejkileg sem szabad senkit kivégezni.

Vészi József főszerkesztő rámutat arra, hogy a zsidóság egész történetében végigvonul a harc, az üldöztetés. A harc szelleme tulajdonképp adomány de elkell viselni az ezzel járó szenvedéseket is.

A többség felfogása az, hogy egységes vezérlés alatt kell indulni a további küzdelembe, de ugyanez a lelkeskedő papság véleménye is. Azért kell vezető a rabbiság élén, mert egyéb vezérlése nincs a zsidóságnak, a mely szervezetlen massa, nincs tömörülve.

Nekünk — ugymond Vészi — olyan vezér is kell, aki a harcban megállja a helyét. Az egyik főrabbi temperamentumánál fogva magányban szolgálja az I-tent, a másik golyózaporban áll, mint Kapisztrán János.

Vészi beszéde után a közgyűlés túlnyomó nagy többsége Hevesi Simont a pesti zsidó hitközség vezető-főrabbi-jává választotta a 8 ellenszavazattal. Közgyűlés után nagy küldöttség vonult Hevesi lakására, aki kijelentette, hogy emelt fővel fogadja megválasztását, a cionisták elveit azonban sohasem fogja képviselni.

Hevesit legközelebb a dohányutcai zsinagógában fényes ünnepek között iktatják be új méltóságába.

Az ellenzék viszont panasszal él a választás ellen a kultuszminiszternél és a legközelebbi vasárnapon a régi képviselőházban nagyméretű gyűlést tartanak.

A pesti hitközség mujtjának ismerői szerint a kongresszus óta óta nem dult olyan vizsálya a hitközség körében, mint amelyet megindított az ujonnan kreált vezető-főrabbi-sági cím.

Sárváron, özv. Rothschildnél
Orth. kóser koszi.
Ugyanott lakodalmak is elvégzik!

A mádi gaon nyilatkozata a Zsidó Ujság-nak

— Az országos rabbibizottság figyelmébe! —

Hirsch Sealtiel Eizik rabbi kb. két hónappal ezelőtt lapunk hasábjain hívta fel az orth. közönség figyelmét azon körülményre, hogy mivel a csokoláde, cukorka és szardinia gyártásához zsiradék használnak, ezen gyártmányok készítése tekintetében rituális aggály merül fel, minek folytán ezeknek elvezele csakis a kellő szikahá rituális felügyelet mellett készített gyártmányoknál engedhető meg.

A cikk szerzője eme aggályai igazolásában a mádi főrabbihoz hivatkozott, aminek folytán a mádi gaont, a לבושי מרדכי responzum-mű szerzőjét felkértük, hogy a problémához hozzászóljon.

Winkler mádi főrabbi a következőkben volt szives a Zsidó Ujság útján az orthodox nagyközönségnek nyilatkozni:

ב"ה
שוכני לכבוד הרבני המופלג בתורי כשרות
מרה יוסף גראסבערג נ"י
ק"ק פעסט י"ז

אחדשיה הנני ע"ד שאלותי בענין קאנדיטען און ראיתי שמעון שומן ווולתי נשרף הסחורה ולפי"א אסור ליקח קאנדיטען מנכרי און ממי שאינו נאמן וגם שאקאלאד טעון ווערן רחוק ראב"ד דק"ק קאשוו שפעם ראה בפאבריק אהר שהיו נותנים לתוכו שומן דבר אהר וע"כ בודאי צריך השגחה וכן סאר דיני עין מתקנין בשומן וחומץ י"ן — ובענין צוקר פשוט דהיינו "ווייסען צוקקער" אין שום חששא.

והנני לסיים בכל התמי ברכות אודה' דושי'ת.
הקן מרדכי ליב ווינקלער
ק"ק מאד י"ז

A kiváló tudós lapidáris megállapítását itt adjuk magyarul:

Tisztelt Szerkesztő Ur!

A cukorkára vonatkozó kérdésről illetőleg magam is láttam, hogy zsiradék kell az elkészítéshez, különben elég az árú. Így tehát nem szabad cukorkát vásárolni csakis rituális tekintetben megbízható egyénnel.

A csokoládéra vonatkozólag tanúságot tett a kassai főrabbi úr, hogy ő látta, hogy egy csokoládé gyárban sörtészirt használtak. Természetes tehát, hogy a rituális felügyelet elengedhetetlen.

A szardinia kikészítéséhez is szükségeltetik zsiradék és borecet.

A fehér-cukor előállításánál ellenben semmiféle vallástörvényi aggodalom nem forog fenn.

Áldólag üdvözlöm
Winkler M. L.
mádi főrabbi.

Mivel kilátás van, hogy az orth. orsz. közp. bizottság kebelében a rabbibizottság nemsokára Budapestre egybehivatik, fel kell hívunk utóbbi figyelmét, hogy foglalkozzék ezzel az ügyel. Hazánkban vannak orth. כשר csokoládét előállító gyárak; de cukorkáról és főleg szardiniáról nincs tudomásunk, hogy léteznek orth. felügyelet alatt, amiért ennek kreálása fontos lenne.

Pollák Emánuel főrabbi úr vizsont arra hívja fel lapunk útján a közönség figyelmét, hogy az orth. kóser csokoládét gyártó gyáraknak is kizárólag csakis azon csokoládéja kóser, amely kívülről és belülről hechserrel van ellátva.

Kérje a legujabban megjelent nagybani pengő árjegyzékünkkel franko, franko árainkról.

Rebenwurzl

magyarország legnagyobb orth. כשר virstli, szalámi és hús-különlegességek áru gyára
Budapest, VI, Laudon-utca 3.
Telefon: T. 84-29.

A tőlünk rendelt postacsomagok 18 órán belül a címzett birtokába jutnak. Tegyen egy próbarendelést, garantáljuk hogy állandó vevőink közé sorakozik.

Hitközségi vizsályok Szlovenszkóban

Hitközségi szakadás, mely van, de nincs. — Antiszemita beszéd, mely tetszett egynémely zsidónak. — Chosidok egymás ellen csuf eszközökkel hadakoznak.

— Pozsonyi tudósítónktól. —

Szlovenszko zsidóságának egy része még mindig hitközségi vizsályokban éli ki magát. Dunaszerdahelyen az új választás nem hozta meg a békét. Ismét győzött a régi előjáróság, ami egyszersmind R. Hillel Weinberger főrabbi-ságát involválja magában, amit azonban a R. Anselm Katz megyesi főrabbi köré csoportosult párt nem akar elismerni. Ha nem volna sok anyagi akadály az útjában a kétszakadásnak, akkor már rég két hitközséggé vált volna a R. Jehudo Aszód kehillója.

Pöstyénben is ez a helyzet van szakadás, de nincs. A hitközséggel elégedetlen elemek „Mach-siké Hadasz” néven új orthodox hitközséget akarnak alakítani, de az anyahitközség minden eszközzel meg akarja akadályozni. Ez az akarat annyival is inkább érvényesülhet, mivel a hitközség főrabbiája Weber Kálmán a szlovenszkói orthodox irodának elnöke is.

Hogy az orthodox irodának a munkácsi főrabbi-val való viszonya milyen feszült, arról a Zsidó Ujság többször közölt tudósítást. A munkácsi főrabbi külön ruszinszkói irodát szeretne szervezni Munkács székhellyel. Ez a törekvés alighanem sikerülni fog, mert a ruszinszkói közigazgatásban az a tendencia nyilatkozik meg, hogy a tartomány székhelyévé Munkácsot kell megtenni. Eddig Ungváron székelnek a hivatalok, ami természetesen a várost fellendítette. Érthető tehát, hogy az ungváriak nincsenek elragadtatva a székhely áthelyezéstől, sőt küzdenek is ellene. Nemcsak a zsidók, hanem az antiszemiták is. Egy cseh ügyvéd egy népgyűlésen kikelt Munkács rangemelése ellen, azzal a nem épen nyugateurópai érveléssel: „az egész város telve van hagymabüzzel, pajeszos, ha-

misan tanuskodó zsidókkal, akik nagyon fognak örülni városuk fővárossá tételén, mert jobban üzhetik spekulációikat”.

Hogy az anyagi érdek mennyire képes a többi nemesebb érzelmeket elnémitani, mutatja az a körülmény, hogy ezt a kitélt el-lentmondás nélkül lehetett elmondani ungvári — zsidók előtt!

Magában Munkácson a chérem kimondásának utórezgéseit még nem csendesedtek el. Természetesen a külföldön kolportált rémregénybe illő erre vonatkozó hírek fantasztikusak. Így például azt, hogy a munkácsi főrabbi koporsóba vitette magát a templomba, a Zsidó Ujság igen helyesen a rosszul gigondolt mesék birodalmába utasította. De azért a chérem nyomában egymást érik a chilulhasém fogalma alá eső cselekedetek. A multkor egynéhány éretlen bochur betört éjnek idején a belzi klauzba. Most a belziek visszaadták a kölcsönt. A nagy bészhamidras könyveit a mult

Orth. כשר

„CERES”

a szokott kiváló minőségben minden fűszer-, csemege- és élelmiszerüzletben kapható

HUTTER JÓZSEF

Szappan-OLAJIPAR részvény-társaság gyár
Budapest, Erzsébet-körút 6. szám.
Telefon: J. 108-92, 93, 94, 95.

héten éjjel ellopták és kimondhatatlan helyen találták meg. Természetesen nagy a megbotrányozás, meg is történt a feljelentés. De ezeket az állapotokat nem a rendőrség van hivatva megszüntetni, hanem a becsületes belátása annak, hogy a botrányok már elérték a legmagasabb csúcst.

Mindeme szomorú jelenségekkel szemben felemelő tudat, hogy az egész Szlovenszko területén szorgalmasan tanulnak a jesivákon és ezzel jobban készítik elő a szebb zsidó jövőt, mint heccelődésekkel és csuf vizsályokkal.

ספרים Bibliothek zu kaufen gesucht

Ausführliche und ganz genaue Angebote sind unter "שים ופוסקים" an die Adm. d. Bl. zu richten

A ZSIDÓK EGYETEMES TÖRTÉNETE

Két pompás kötetben.

ÁRA:

diszes vászonkötésben P 36'—
angol félbörkötésben P 40'—

ronában tudnák kifizetni az esedékes biztosításokat.

A tanítók is fizetnek nyugdíjjárulékot, fizessen a hitközségi metsző és alkalmazott is, de kapjon is egy nyugdíjat, mint a tanító.

Hogy mennyire fontos, hogy kényszer alá essék egy a hitközség, mint az alkalmazott a nyugdíjfizetés tekintetében csak egy példát említek fel. Tegyük fel, hogy nincsen nyugdíjfizetési kényszer: X hitközség fizet nyugdíjbiztosítást és ezen X hitközség alkalmazottja meg lesz választva Y. hitközségbe, ahol nem fizetnek nyugdíjbiztosítást. X. hitközség hiába fizetett! N. metsző, vagy fizet egyedül tovább, vagy elveszti az eddig befizetett összegeket.

Igen tisztelt kartársaim, akik engem ismernek tudhatják, hogy engem sem érint másképpen ez az ügy, mint bármelyik kartársamat. Kérem tehát szóljanak minél többen hozzá az üggyhöz, ne hogy az a látszata legyen a dolognak, mintha mi az érdekeltek egyáltalán nem is törődne saját ügyünkkel, vagy hogy nem értünk hozzá miképpen kell valamelyes életbevágó és bennünket nagyon is érdeklő ügyünket intézni. Használjuk fel az alkalmat, hogy a "Zsidó Ujság", az orthodoxia orgánuma, felszínen tartja a kérdést. A sok jó ötletből majd csak akad egy, amely megvalósítható is lesz, de nem szabad hallgatni, mert **לֹא יִיָד וְשֵׁן עֵינָי**, aki hallga az vétekezik a köz érdeke ellen.

Tótkomlós, 1927 február 15.

Rosenberg Gáspár
orth. kántor és metsző.

Egyetlen szombattartó szállító cég
Budapest: **Szwarcz és Salgó**
Cégtulajdonos: **Salgó Jakab**
BUDAPEST, Dohány-u. 10.
Telefon: József 123-42.

GALLÉROKAT,
frakk mellényt új eljárással 8 óra alatt is
KIFOGÁSTALANUL TISZTÍT

a "KIRÁLY" gőzmosoda, kelmefestő és vegytisztító
IV. Magyar-u. 6., V. Bálvány u. 23., VII. Király-u. 15.,
VII. Dohány-u. 20. Telefon: 191-33.

A palesztinai helyzet kritikája politikai és gazdasági szempontból

— A radikális cionisták mindenért Angliát teszik felelőssé —

A berlini zsidóság élénk szellemi életét igen éles világításba helyezi az a nagy gyülekezet, amely február 14-én folyt le az Adlon-szálloda nagytermében. A cionizmus legradikálisabb szárnyának vezetője **Jabotinsky** volt a szónok és beszédének meghallgatására óriási tömeg gyűlt össze.

Jabotinsky a mai palesztinai állapotokat azért tartja eredményteleneknek, mert nem lehet zsidó kultúrát teremteni csak ott, ahol zsidó többség van. Nem lehet zsidó környezetről szó, ahol a zsidóság egy ellenséges környezettel szemben álló kisebbség. Nincs tehát más mód, mint követelni az angol kormánytól, hogy váltsa be ígéretét s tegye lehetővé az országnak zsidó többségű lakosságát.

Szavait elvtársa: **Grossmann** gazdasági szempontból támasztotta alá. Azt mondta, hogy nem lehet országot építeni véletlen, magán eszközökkel. A mandatárius hatalomnak nem szabad csupán rendőri szerepre szorítkozni, hanem aktíve kellene résztvennie a zsidó gyarmatosításban. Jelenleg a zsidóság sok olyan teendőt végez, sok olyan terhet vállalt, ami tulajdonképpen állami feladat. A zsidóságnak kell egyedül fenntartani iskoláit és egészségügyi intézkedéseit, pedig ez Anglia kötelessége lenne. Eddig 10 millió fontot investáltak a zsidók Palesztinába, de a hasznot

az arabok és az angolok látják.

Az összes adók 60 százalékát zsidók fizetik és nem élvezik a nyilvános intézmények még 10 százalékát sem.

Nem lehet gazdasági konstrukcióról beszélni, amikor folyton csak adni, investálni, vérezni kell, de kapni nem lehet semmit.

Lám Kanadában a letelepülő földmivelő egy teljes gazdaságot kap több évi adómentességgel és Palesztinában a kormány a zsidó gyarmatosnak semmiféle kedvezményt nem nyújt. Politikai alapon oly gazdasági rendet kell behozni, hogy az egész világ zsidóságának érdemes legyen investálni Palesztinába, nem alamizsnáért, hanem szigorúan vett gazdasági alapon. Ehez tartozik az is, hogy 100.000 zsidó életét és az eddig befektetett 10 millió fontot nem szabad örízetlenül hagyni. Nem szabad ezt rábízni egynehány száz angol katonára. Meg kell adni a palesztinai zsidóságnak a jogot saját védőrség felállítására.

Mindezek a dolgok — hangsúlyozták a szónokok — nem forradalmiak. Bizni kell az európai népek lelkiismeretében, amely egyszer mégis fel fog ébredni, de állandóan ébresztgetni kell a palesztinai állapotokkal kapcsolatos igazságtalanság állandó peritaktálásával és napirenden tartásával.

Szerezzünk előfizetőket a ZSIDÓ UJSÁG-nak.

A vidék részére külön postaosztály



Ugyanott a legkiválóbb vegytisztítás és kelmefestés.

Az új tisztítási eljárás folytán a gallérok háromszor annyi ideig tartják meg épségüket mint eddig.

A szolgálati pragmatika és a nyugdíjszabályzat*

Irta: **Dr. Wallis Antal**

a Hitk. Tisztviselők és Alkalmazottak Országos Egyesületének elnöke.

A magyar zsidóság hármastagozódása az oka annak, hogy hitközségeink adminisztrációjában nincs egység és így természetesen az alkalmazottak jogviszonyai sincsenek rendezve.

Pedig az első lépést ez irányban már 1826-ban megtette a veszprémi hitközség akkori elnöke: **Rapoch Arje Leb**, aki egy országos községi szervezeti szabályzatot készített és azt ajánlotta, hogy a kormányhatalom kényszerítse azok elfogadására a hitközségeket.

Ebben a szabályzatban olvassuk, hogy

1. ne lehessen alkalmazni olyan kántort, előimádkozót és metszőt, aki nem istenfélő;

2. a hivatalnokok a községi pénztárából huzzanak rendes fizetést és ne legyenek egyesek ajándékaira utalva;

3. hogy rabbijt alkalmazhasson valamely hitközség, alapot kell teremtenie, hogy gond nélkül el is tarthassa majd rabbiját;

4. ha valamely községnek kifogása volna hivatalnokai ellen, úgy panaszát a három országos rabbizhoz nyújtsa be.

Az abszolútizmus idejében 1851-ben néhai **Löw Lipót** sze-

Az egyesület már többször hangsúlyozta, hogy kizárólag gazdasági alapon akarja céljait elérni és vallási kérdéseket nem érint. Epen ezért szükségesnek tartjuk, hogy a nyilvánosság megismerkedjék az egyesületi szabályzatjal. Ez orthodox hitközségi szempontból is fontos. Az orthodox hitközségi vezetőknek s természetesen az alkalmazottnak érdekük az ügy ismerete, akár létrejön egy külön orthodox egyesület, akár létesíthető a kooperáció az egyesület keretén belül.

gedi rabbi is készítette felsőbb megbízás folytán egy községi szervezeti szabályzatot, mely azonban csak úgy, mint az előbbi, meg nem valósult, mert a hitközségeket egységes szervezetbe vonni nem lehetett.

A kongresszusi szabályzat ép úgy, mint az orthodox szervező szabályzata erre való tekintettel egyformán kimondja az egyes hitközségek autonómiáját és a hitközségek igazgatását az előjáróságra és képviselőtestületre bizza, amely megválasztja a hivatalnokokat és megállapítja szolgálati szabályzatukat.

Ennek a magyarázata pedig az, hogy a háromféle tagzódságban élő magyar zsidóság az emancipációt megelőző harcokban ellenségeként állott egymással szemben és a kormányzat csak arra törekedett, hogy a zsidóság egysége közkormányzati szempontból fentartassék, amint hogy báró **Eötvös József** kultuszminiszter ki is jelentette, hogy a törvény csak egy izraelita vallást ismer. A hitközségi életbe a kormány bejelenyni nem kívánt azért, mert remélte, hogy a magyar zsidóság majd megtalálja a kibékülés útját és azon eljut az egységes szervezethez.

Ilyen körülmények között azok a rendelkezések, amelyek egy szolgálati pragmatikának a lényeges részei, az összes hitközségekre kötelezők csak akkor lehetnének, ha azokat a hitközségek önként vállalják.

Ez irányban az a megoldás kínálkoznék, hogy az Országos Irodák összehívják a hitközségeket és egyöntetű megállapodásra bírják azokat.

De ha erre nézve az Országos Irodák vezetőiben meg volna is a hajlandóság, féltő, hogy a hitközségek között a megegyezés nehezen jön létre azon egyszerű oknál fogva, mert a hitközségek autonómiájukba való beavatkozást látnának a dologban.

Erről az autonómiáról az említett rendeleten kívül törvényes rendelkezés nincs ugyan, de tény, hogy az állam azt a többi bevett vallásfelekezetek jogi állásából vett analógia alapján a gyakorlatban mindig elismeri. A hifelekezet szervezetébe nem is igen avatkozik az állam épen azért, mert nincs olyan központi szervünk, mely a hitközségek működésében egyöntetűséget létesíthetne. De azért van arra precedens, amikor az állam pozitív irányú beavatkozását igazolhatjuk. Így többek között az 1885. évi most már hatályon kívül hejyezett vallás- és közokt. miniszteri rendelet a zsidó anyakönyvis zervezet tekintetében. Az 1881 február 2-án kelt királyi elhatározás, mely szerint a vallás- és közokt. miniszter felhatalmazott kellő intézkedések tételére a rabbik kvalifikációját illetőleg. Idesorolható továbbá az 1889. évi 1191. s. z. kir. elhatározás alapján kiadott vallás- és közokt. miniszteri rendelet az izraelita hitközségek alakulása iránt.

(Folyt. köv.)

ZSOLDOS magánanfolyam
VII, Dohány-u. 84. Telefon: J.125-47.
Előkészít középiskolai magánvizsgálatra

Spanyolnátha, náthaláz tokaji gyógyaszu! bárkinek küldök 250.000 korona utávélt ellen legbiztosabban védi
Weisz Emil szőlőbirtokos TOKAJ
כשר של פסח אמילו למחרת

SIRKÖVEK

A leg-
olcsóbb
árban
kapható!

מבנות

ADLER J. sirkőraktárában
Budapest, VII., Károly-körút 7. Szombaton és ünnepeken zárva.

NYILT LEVÉL Frankl Adolf úrhoz a Magyarországi Aut. Orth. Központi Iroda elnökéhez

Nagyságos Elnök Ur!

Alulírott úgy a saját nevemben, valamint Báránd, Berettyóújfalú, Biharudvari, Biharkeresztes, Biharnagybajom, Berekböszörmény, Fegyvernek, Földes, Nyirbogdány, Szekeres, Szolnok. Vértés orth. hitközségeiben működő kartársaim képviselőletemben, ugyszintén az általam vezetett Magyarországi Metszők és Kántorok Egyesülete nevében felkérem, hogy kegyeskedjék odahatni, hogy az országos választmány, valamint a főpüspök Rabbibizottság minél előbb foglalkozzék a hitközségi alkalmazottak nyugdíjgyűjtésének megalkotásával.

A kérdés reánk alkalmazottakra nézve életkérdés, a hitközségek számára az igazság kérdése s nem utolsó sorban a metszői hivatás erkölcsi megalapozása és oly nivóra való emelése, amely megfelel az igazi orthodox vallásosság érdekeinek és szempontjainak.

Figyelmébe ajánlom Nagyságod vezetésé alá tartozó országos szervezet illetékes köreinek, hogy a nem-orthodox alapon megindult a Magyarországi Izr. Hitközségi Alkalmazottak Egyesülete által megindított ily célú akciónak rendkívül sok híve van az orthodox tisztviselők táborában. Cél szerű volna tehát, ha a nagytekintetű Iroda és a főpüspök Rabbibizottság irányítással szorgalmazná nekünk ebben az ügyben és meggyőzne bennünket arról, hogy tehetünk és intézkedésekkkel áll mellénk.

Vagyok igaz tisztelettel
Püspökladány Adar havában.

עבד לעבדו
Schnitzler Fülöp.

Ertesülésünk szerint a legközelebb összeülő választmányi ülés foglalkozni fog a fontos és immár égetővé vált kérdéssel.

A budapesti orthodox Sasz-Chevra közgyűlése

A budapesti orthodox zsidóság ez alkalddalosan működő intézménye vasárnap tartotta meg közgyűlését Klein Márkus elnöke alatt. Elnök megnyitójában megemlékezett a Sasz Chevra vesztéséről és meleg szavakkal áldozott a elhunytak emlékének. Legelsősorban kiemelte a Zsidó Ujság megalapítójának, Groszberg Lipót z. c. l. érdemeit, nthűségét és Tóraszei életét és ezé: t ezt indítványozta, hogy az egyesület vegye jegyzőkönyvbe emlékét és járzeit-ját ilje meg évenként. Ugyancsak jegyzőkönyvben örökítették meg Hunwald Gavriel és Teller Léb elhunyt kiváló talmudtudósok emlékét.

Elnök azután bejelentette a zárszámadást. Ebből kiténik, hogy a bevétel 200 millió K volt és hogy ugyanannyit adtak ki szegény talmud-tudósok segélyezésére.

Ezek után megválasztották a választási bizottsági tagokat Feldmann Izsák, Fischer Armin, Blau Mayer és Kövesi s. emélyében.

Este a hitközség disztermében nagy-szabású szajum-ünnepélyt rendezett

הסדרים

befejezése alkalmából. A szokásos hadron-t a nagy tudású Pfeiffer Mór mondta. A szendo-nál Klein Márkus elnök üdvözölte a nagyszámban megjelent vendégeket és az egybegyűltet helyeslése mellett mutatott rá egyesület elvégzett és elvégzendő feladaira Susmann Viktor pesti rabbi a szorgalmas tóra-tanulás jelentőségéről. Reich nyitrai főrabbi sas chevra fontosságáról beszélt részle, esebben. Schreiber Dávid az eperjesi hitközség megválasztott rabbijának sziporkázó szellemességű és mély tudásra valló drüs-felköszöntője nagyban emelte az est hangulatát. Óbudai Freudiger Abrahám

hitk. elnök a hitközség elismerését tolmácsolta. Dr. Deutsch Adolf igazgató pedig az utóbbi időben létesült »siur alakulat« horderejét méltatta a Sasz chevra szempontjából.

Klein Márkus indítványára lelkesedéssel elhatározták, hogy felelevenítsék a régi tradíciót és évi tanlásra ad egész »W« traktátusait felosztják a talmudisták között. E szent elhatározással indult új korszakába a Sasz Chevra.

ארטה כשר
של פסה
csokoládét

a budapesti orth. rabbinátus
főt. Süßmann Viktor rabbi ur
felügyelete alatt

Stollwerck Testvérek Rt.

készíti

BUDAPESTEN,

V., Pozsonyi-ut 4/d.

Kapható minden szakmabeli
kereskedésben, Minden tábla
csokoládé bélyegzővel és hech-
serrel ellátva.

Zsidó
háziasszony

ne főzze mással kávéját,
mint a Fodor Jakab és
Társaság által gyártott
és a budapesti aut. orth.
hitközség rabbinátusa
hechserjével ellátott

feltétlenül כשר

UHU
pótkávéval

Is, szín s zamat tekintetében is כשר

Kapható minden fűszerüzletben.

Orth. kóser Viktória kövér Sajt

és egyéb sajtkülönlegességek a legjobb minőségben állandóan kaphatók Viktória sajtgyárnál Ölbő, (Vas m.) Hechscher, a sárvári orth. izr. hitk. rabbinátusától.

HIREK

NAPTÁR

שבת פ' וקדל כ"ב אדר ראשון
שבת kezdete (Bpest): 5 óra 15 p.
שבת kimenetele " 6 " — p.
Március 4. és 5. (péntek és szombat)
Ros-chojdes Adar II.

— **Kisgazdák és zsidók az érseki városban.** Az egri érseki igazgató a most folyó képviselőválasztás során úgy nyilatkozott egy ujságíró előtt, hogy a magyar intelligencia politikailag éretlen és ugyanazt látja Eger városi életében. A képviselőtestületben 45 kisgazda és 45 zsidó és ugyanannyi a másvallású intellektuelek száma. A kulturális fejlődésben a kisgazda közönyös, az intelligencia nemtörődöm, csak a zsidó-rétegre lehet támaszkodni. — Ezt mondta a főpap. Őt nem lehet zsidó bérencnek nevezni. De azért Magyarországon még soká hormányzati elv lesz, hogy a zsidót ki kell zárni a kulturális fejlődési lehetőségtől, mert a zsidó képviseli a destruktív, a kisgazdatársadalom pedig a magyar Holnap reménysége.

— **Kinevezés.** A Pesti Chevra Kadisa kinevezte Szoffer József gondnokot a Szeretet kórház adminisztratív igazgatójává. A hír nagy örömet fog kelteni széles körökben, ahol zsidó erényei miatt מוקיר רבנו ובעל טובה igen nagyra becsülik Szoffert, a ki a Vasvári Pal utcai Sasz Chevra volt híres rabbijának fia.

— **A zsidó tüdőbetegek jótevője meghalt.** Svájc klimatikus gyógyhelyén, Davosban van egy „Etania“ nevű gyógyintézet, ahol zsidó tüdőbetegeket ápolnak rituálisan. Ez intézmény megalapítója Rom A. J. a mult héten Zürichben elhunyt 51 éves korában. A zürichi orthodox és neolog, valamint a lucerni rabbik ecsetelték nagy érdemeit. Az elhunyt egy litvániai rabbi fia volt és maga is szeretett buvárkodni a zsidó tudományokban.

Gyászbesz. Nagy részvét mellett temették e hó 9-én Rákospalotán, Goitein Elias M.-né szül. Baneth Amáliát, a volt högyézi főrabbi 85 éves korában f. hó 8-án elhunyt özvegyét. Az elhunyt R. Ber Banethnak a lipótszentmiklósi orth. imaegyesület megalapítójának leánya, a világhírű nyitrai rabbinak, R. Jechezkel Banethnek י"י unokája volt. Férjének halála után vejéhez Duschinsky Mihály rákospalotai főrabbihoz költözött. Özvegyiségében súlyos csapások érték, három nagytehetségű, jámbor fiát, dr. Goitein Hirsch kopenhágai, Eduard burgundstadti főrabbit és Kálmán londoni kereskedőt ragadta el fiatal korukban a halál és ő csodálatos bátorsággal és I-tenbe vetett hittel viselte ezt. Halálának híre mindenütt mély részvételt keltett. A högyézi hitközség saját költségén akarta hazaszállítani tetemét. Veje megindult szavakban ecsetelte életét, majd fia, Salomon högyézi főrabbi és Jakab frankfurti kereskedő, végül Herschkovits Dávid peszisztörinci rabbi tartottak tartalmas heszpedot. Emléke követendő példa gyanánt lebeg ismerői előtt.

— **Huszonöt éves a Mizrachí.** A cionista szervezeten belül van egy külön orthodox frakció, „Mizrachí“ név alatt, amely Reines Jiczchok Jakovj liddai főrabbi vezetésével mellett szervezkedett 25 év előtt. A jubileum alkalmából nagy ünnepeket rendeznek a mizrachista szervezetek, amelyeket minden oldalról lebecsülnék. Az egyetemes cionisták azt panaszo-lják, hogy nem fejtenek ki aktív munkát, csak prédikálnak mindig. Az Ajuda részéről pedig állandóan kifogásolják, hogy a frakciónak nem sikerült a cionista táborban a vallásosságot méltóan képviselni és intézményesen kifejezésre juttatni.

Legjobb zsidó könyvek!

Mindenkinek el kell olvasnia!

Heine: Bacharachi rabbi Ara 2 Pengő
Dr. Rieger Leó: Apró történetek a Talmudból és a Midrásból. Ára Pengő 1 20
Patal József: Zsidó Irások. Ára " 2 40
Sass Irén: Énekek éneke.
Bibliai regény . . . Ára " 3 20
Megrendelhető a REMÉNY zsidó ifjusági folyóirat kiadóhivatalában, Budapest, IV., Magyar ucca 3. II. em. 3.

— **Egy és egynegyed millió zsidó állott fegyverben a világháboruban.** Dr. Felix Theilhaber zsidó statisztikus egy német folyóiratban megállapítja, hogy Oroszország hadi erejében a zsidó katonák száma 600.000 volt, Németországban 100.000, az osztrák-magyar monarchia hadseregében 300.000, a többi európai haderőben 200.000 zsidó harcolt. Megjegyzendő, hogy Theilhaber külön miben bizonyítja a statisztika alapján, hogy a német zsidók rohamosan fogynak, a házasságok csekély száma, a keresztény-zsidó házasságkötések ijesztően nagy mérve, valamint a gyermekáldás megszorítása miatt.

— **Frassóban megalakult egy zsidó páholy.** Külföldön és különösen Amerikában igen népszerű a „Benej Berisz“ nevű zsidó szabadkőműves páholyok. Kolozsvárott már pár év óta alakult ilyen páholy „Salom“ néven. Ennek közreműködésével nyitották meg most Brassóban az „Achwa“ (Testvériség) páholyt.

Megjelent

Magyarország

1927. évi

Ujságkatalógusa



Kiadja

RUDOLF MOSSE R.-T.

hirdetési iroda

Budapest, IV., Váci ucca 18.

Rudolf Mosse-ház



Hirdetőknek

kivánatra ingyen és bérmentve.

— **Az agudista kolónia re-organizációja.** Az Agudasz Jiszroel orthodox világszervezete Palesztinában egy Machne Jiszroel nevű kolóniát alapított. Peldát akart adni arra, miképen kell mezőgazdaságot folytatni a vallástörvény legrigorozusabb megtartása mellett. A szép kísérlet azonban anyagi eszközök elégtelensége miatt szünetelt. Most azután sikerült ismét életképessé tenni a „Machne Jiszroel” kolóniát.

— **Nagy adományok kultur-célokra Amerikában.** A nemrég elhunyt Friedmann Salamon new-yorki kereskedő 1 millió dollárt hagyott egy zsidó aggok menhelyére. — A Benej Berisz páholyok konferenciáján, a melyet Philadelphia városában tartottak, az elnök bejelentette, hogy egymillió dollárt szának héber tan-szereknek amerikai egyetemeken való rendszeresítésére és ugyan-annyit áldoznak felvilágosító, az antiszemita valótlanosságokat kellő világításba helyező iratok kiadására.

— **Egy vallásos matróna halála.** E hó 12-én hunyt el Érsekváron 82 éves korában Reichfeld Sámuel özvegye. Temetése vasárnap ment a legnagyobb rész-vét mellett végbe. A család gyászát az elhunyt két fia Reichfeld József és Gábor ecsetelték. Mig Stern Ábrahám h. rabbi a közfájdalmát és veszteségét vázolta, mert ugy Reichfeld Sámuel mint felesége minden tettükkel csak a közjót, az orth. zsidó hitűséget szolgálták. Fiaikat, lányukat e szellemben nevelték. Végül Seidl Benjamin galántai rabbi tartott megható beszédet. תנצב"ה

— **Bárói rang egy olasz zsidó tudósnak.** Az olasz király bárói rangra emelte a zsidó Artom professzort, aki ismert szakember a drótnélküli táviró és telefon terén. Artom prof. a háboru alatt fontos szolgálatokat tett az olasz hadseregnek, de nem akart elfogadni jujalmazást szolgálataiért. Vittorio Emanuelo most azzal hálálta meg szolgálatait, hogy őt és utódait bárói rangra emelte.

— **A dunántuli orthodoxia ünnepe.** Rendkívül impozáns módon folyt le a mult vasárnap a gyömörei országos hirü jesivának Avojdó Zoro traktátusa befejezése alkalmából rendezett szijumja. Az ország minden részéből sereglettek oda, hogy tanui legyenek a Tóra ünnepének. A 70 jesiva növendék között többen fényesen sikerült charifeszt és magideszt mondtak. Igy pld. Schindelheim (Gyöngyös). Lilienthal (Csongrád), Hoffmann Lajos (Pápa), Frankl Ábrahám, Lebovits fivérek (Beled), Schnér (Kisvárdá). Mincha után a jesiva mestere, a gyömörei főrabbi mesteri módon összekötötte a muszer füzérén a meszichto elejét és végét és elmagyarázta a hadron aloch-ot. A banketten a főrabbi egyórás beszéde után a téti főrabbi ragyogtatta nagy tudását. Majd Schwarcz Juda hitközségi elnök ecsetelte a hitközség örömét és a gyömörei jesivát felvirágoztató főrabbi érdemeit, a melyek elismerésére összesereglett az egész Dunántul orthodoxiájának képviselője.

— **A Widder család gyászsa.** A Máramaros szigeten elhunyt R. Meilech Widder z. c. l. elhunyt mély gyászba borította a nagy és tisztelt Widder családot. Az elhunyt közkedveltségnek örvendett mint talmud chochom és nagy joré somájem. A mikor meghallották, hogy veszélyesen beteg, sok ezren zarandokoltak betegágyához. Temetése nagy érdemeihez méltóan folyt le. A legelső megrázó heszpedet tartotta apósa, a Bené Jiszocher unokája, Waldmann borsai főrabbi. Utána idősebbik fia beszélt. Mély hatást keltett a nyiregyházi főrabbi vejenek bucsuztatója. Az elhunytban Widder nyiregyházi orth. főrabbi fivérért gyászolja. A gyászoló családdal szemben imponálóan nyilvánult meg a részvét. Teitelbaum nagykállói főrabbi az elsők közül volt, a kik a michum avélim ben résztvettek.

Támogassuk a hitért küzdő sajtót!

— **SZIJUM SZOMBATHE-LYEN.** A szombathelyi jesiva február 15-én tartotta Gitin-re nagyszabású szijum-ünnepélyét. Einhorn rabbi ur tartalmas charifesz és magidesz beszéde után beszéltek fia Einhorn S. J., Hojländer H., Mermelstein J., Neustadt H. és Porgesz J.

— **JESURUM.** Izrael népének e költői megjelölése nemsokára ismert név lesz a szlovenszkói minisztérium vallásügyi szakosztályában. A Tóra azt írja: »Jesurum meghízott és kiugrott a Tóra korlátaiból«, Szlovenszkóban pedig Jesurum nevével ama községek akarják felvenni, amelyekről az orthodox vezetőség azt vallja, hogy nem tartják már be egészen a Tóra korlátaikat és parancsait. A »Zsidó Ujság« már megírta, hogy a szlovákiai nem-orthodox hitközségek szervezetét elismerte a cseh kormány. Az új szervezet címe: »Jesurum, a szlovenszkói hitközségek szövetsége.« Mivel a kormány azt óhajtott, hogy a szervezet az orthodox szervezettől való megkülönböztetés céljából nevében viselje a kongresszusi vagy statuszkvo jelzést, a vezetőség felirattal fordult a kormányhoz s fel akarta világosítani, hogy ez a megjelölés »statuszkvo« vagy »kongresszusi« magyar viszonyok mellett történetileg érthető, de cseh-szlovák impérium alatt időszerűtlenség és épen ezért megkülönböztetésül a Jesurum nevet ajánlja.

— **Gyászseset.** Krausz Ábrahám kántor anyja Kalocsán, 79 éves korában elhunyt. A szó legnemesebb értelmében Ésesz chájil volt. Benne a tótkomlói hitközség sóchetje Rosenberg anyósát veszítette. תנצב"ה

— **A »REMÉNY«** zsidó ifjusági lap legutóbbi száma dr. Molnár Ernő szerkesztésében gyönyörű képekkel és szép tartalommal jelent meg. Megrendel-e már a »Remény«-t gyermekeknek? Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IV. Magyar ucca 3. Előfizetési díja félévre 3.20 pengő. Mutaiványszám díjtalan.

— **ORTHODOX HAZIASSZONY** család az általános elismert UHU pótkávéval főzön. Gyártási módja által a legkifinobb. Tekintse meg Nagyságos Asszony a cégnek lapunkban közzétett hirdetését.

— **Magyarország Ujságkatalógusa.** Most jelent meg a Mosse cég magyar ujságkatalógusa az 1927. évre. Ez a gondolat és kiváló szakértelemmel összeállított munka pontos tájékoztatást nyújt a magyar sajtó minden orgánuról, a napisajtóról, a szaklapokról, a szépirodalom lapjairól, a vidéki ujságokról. A legnagyobb részletességgel ismerteti a magyar napi és szak-sajtójának a hirdetőket szempontjából fontos adatait, árait, stb. és ezzel nagy szolgálatot tesz azoknak a vállalatoknak és cégeknek, de magánosoknak is, akik a hirdetésnek a modern sajtóban és a mai gazdasági és társadalmi viszonyok közepete való jelentőségét átlátva ezt a maguk érdekében kihasználni akarják. A Mosse féle ujságkatalógus egészséges irányt szab a publicitás felhasználásának és a hirdetőközönséget, amely ma a reklámeszközök ezerféleségében forgácsolja szét erejét, meggyőzi az ujsághirdetés nagy fontosságáról és feltétlen célszerűségéről.

CSALÁDI HIREK

Grünwald József, tiszapolgári sütőde tulajdonos fia, eljegyezte Schächter Rózsikát, Budszenmihályról.

Kohn Salamon Tab (Balatonszemes), Kritzler Rózsika Soltvadkert, jegegyesek.

ארטה כשר
של פסה

Vénus ételzsir

Snyders győri orth. főrabbi ur hecsherével ellátva

Vénus ételolaj

kiváló minőségben minden fűszer, csemege- és élelmiszer-üzletben kapható
Gyártja:

OLAJMŰVEK R. T.

Kohn Adolf és Társa

Győr—Budapest

Báthory ucca 5. Tel.: T. 8—22.

Képviseli:

Sussmann Lipót és Társa

Telefon: „Ujpest” 161

**HIRDESSZEN A
ZSIDÓ UJSÁGBAN!**

A bizalmat a Mindenhatóban nem szabad elveszíteni

— **A chaszidusz világából** —

Történt, hogy egyszer Baal-Sem (az ő zechüszze óvjon bennünket) az égből parancsot kapott, utazzon egy valamelyik községbe egy bérlőhöz, akinek ott kimérése van és tudja meg, milyen az ő bizalma az I-teábe, hogy azután el tudja mondani mindenkinek, akik védelmet keresnek az ő árnyékában és tanuljanak belőle.

Baal-Sem maga köré gyűjtötte tanítványait és a faluba ment velük. A bérlő, egy öreg ember és derék zsidó barátja fogadta őket és nagy vacsorát rendezett a tisztelőikre és a vendégek nála megszálltak. Kivirradt a reggel, Baal-Sem és tanítványai felkeltek, hogy imádkozzanak, ekkor belépett egy kozák, a gróf — aki a falu volt — emberei közül, nagy korbács volt a kezében, amelylyel háromszor az asztalra ütött és elment és senki se szólott hozzá. A vendégek nem értették, mit akart a korbácsütésekkel és mindnyájan a házigazda arcát fürkésztek. De a gazda vidám volt és jókedvű és semmi izgalmat nem láttak rajta. Befejezték imájukat, de lám, ismét belép ugyanez a kozák és ismét az asztalra üt. És Baal-Sem megkérdezte a gazdát:

— Mi ez és miért tesz ő így?

A gazda imigyen válaszolt neki:

— Ezt azt jelenti, valahányszor, ha a kimérés haszonbérének egy részét fizetnem kell, jön és figyelmeztet az ütéseikkel és így tesz háromszor és ha addig nem fizetek, akkor a gróf a ház minden lakóját a börtönbe veti.

Ekkor szólott hozzá Baal-Sem:

— Amint látszik van pénzed a fizetéshez, menj és fizess nyomban és mi az étkezéssel várunk reád.

És a gazda válaszolta:

— I-tenemre, nincsen eddig egy krajcárom se, de korántsem okoz ez gondot nekem. I-ten bizonyára nem fog elhagyni és szentélyéből elküldi segítségét, mi pedig ülünk le és ne siessünk. Még három óra van a meghatározott időig, I-ten biztosan meg fog segíteni.

És Baal-Sem és tanítványai leültek az asztalhoz és a házigazda cseppet se sietett. Közben ismét megjelent a kozák és mérgesen ismét háromszor az asztalra ütött és elment. De a házigazda meg se mozdult, megparancsolta, hogy hozzák a

hátralevő fogásokat és csak az asztali ima után öltötte fel szombati ruháját. És ezt mondta:

— Most már illő, hogy a kastélyba menjek és elvigyem a grófnak a részletet. Ekkor másodszer is megkérdezte tőle Baal-Sem: »Van pénzed«.

A gazda így felel:

— Eddig nincsen egyetlen krajcárom se, de az I-ten mindjárt fog küldeni és én már készülök a földesurhoz.

És ezen nagyon elcsodálkoztak. Baal-Sem és tanítványai kimentek a tornácra, hogy lássák, mi történik vendéglátó gazdájukkal. És látták, hogy gyors és szapora léptekkel ment az uton, amely a gróf kastélyához vezetett és látták, hogy fedett kocsi jön véle szemben és hogy megáll a kocsi mellett és beszédbe ered. Azt nem látták, hogy pénzt kapott volna. Azután tovább ment, a kocsi is elindult a kimérés felé, de alig telt el néhány perc, látták, hogy a kocsiból ismét szólították a vendéglátó gazdát. És látták, hogy pénzt kezdenek olvasni, a gazda magához veszi a pénzt és elindul a kastély felé és a kocsi megáll a kimérés előtt.

Baal-Sem megkérdezte a kereskedőt:

— Miről beszélgettek e ház urával?

— Pálinkát vásároltam tőle, olyant, amilyent itt főznek, de eleinte nem tudtunk az árban megegyezni, mert a gazda akóját néhány krajcárral drágábban akarta adni, amit viszont én nem akartam megadni és ezért futni hagytam. És nem is igen tudtam beszélni vele, mert azt mondta, hogy sietnie kell, a részletet viszi a földesurhoz. Amikor azután láttam, hogy nént jött vissza, meggyőződtem a dolgot és kifizettem neki azt, amit kért, előre fizettem, mert tudom, hogy becsületes ember.

— Tehát, — mondotja Baal-Sem, — ma láthatátok, milyen hatalmas a hit és hogy az I-ten megsegít a szükség órájában, ha csak erős a hitünk az I-tenben, áldassék a neve.

Mondd egy tudós R. Nachman előt: „Aki megszegyeníti felebarátját, mintha verét ontaná.” Jól mondad — szól a rabbi — mert elszáll az arca pirja s jó a sápadtság. (B. M. 58.)

Nyílt ajtó hívja a tolvajt. (Szüke 26.)

A SORS UTJA

— ÉLETKÉP —

Írta: **MANHEIM-MEHR IDA**

(Az eddigi közlemények tartalma: Rózsit, a rabbi kisleányát, aki szülei akaratára ellenére szombaton jégre ment és vízbe esett, jeges vízből kimenté Mérei ügyvéd Miska fia.)

— De minek mentél még oda és maradtál ott olyan sokáig?

— Óh, ha láttad volna, kedves anyám, azt a szegény leánykát, milyen lucskos volt, hogy reszketett, tehát hazakísértük. Aztán kíváncsiak voltunk, nem lett-e beteg. Mikor megtudta a tiszteletes asszony, hogy én huztam ki a Körösből, kijött értem, meg a tisztelendő ur is megfogta a kezemet, bevezettek és kértek, hogy maradjak ott. És milyen barátságos ház az, meggyújtották a Chanuka-gyertyákat. Annyi bizonyos, hogy szekundát nem kapok többé hittanból.

Erre az érvelésre már felkacagott az eddig fiában hallgatógon gyönyörködő apa is.

— Helyes, — mondá — hogy hasznodra is tudod fordítani az esetet. No, az igazat megvallva, helyesen cselekedtél, megérdemled, hogy ma a színházba magunkkal vigyünk.

— Tálaltass tehát Erna kérlek, mert már késő van.

II.

Mérei Miskára a tisztelendő ur házában töltött rövid idő nem volt hatás nélkül. Kellemes volt neki a tisztelendő ur és családja barátsága; gyakran gondolt rájuk, mintegy több tiszteletet érzett maga iránt és nem akarta e kellemes érzést elveszteni hanyagság által. Több gondot fordított tehát ezután a hittanra, figyelemmel hallgatta az előadá-

sokat, nem mulasztotta el az órákat, rendesen megtanulta a leckéket és kezdett érdeklődni a vallási szabályok és cselekmények iránt. De nem talált alkalmat, hogy meglátogassa a papi családot. A fiukkal nem találkozott, azok csak odahaza tanultak tanulmányok után, ő pedig a gimnáziumba járt. Rózsikának nem messze kellett menni az elemi iskolába, Malvin pedig nagyleány volt már.

A tisztelendő ur azonban fedezte benne az egyenes jellemet, a nemes érzést és sajnálta, hogy a tehetséges fiú minden vallásos házi nevelés nélkül nő fel. Hisz általánosan ismert dolog volt, hogy szülei házában minden zsidó szokás és vallás-gyakorlás mellőztetett.

Már állása, mint községében a zsidó vallás öre és az ifjúság hitoktatója, kötelességeül rótták neki, tanítványait nemcsak a zsidó vallás ismeretébe bevezetni, hanem beléjük vallásos érzést is csöpögtetni, velük a szent Tórát megszerettetni és bennük a szent hitet megerősíteni. Ez nem mindig sikerült neki; különösen a műveltebb, intelligensebb körök gyermekeinek házi nevelése miatt sok jóakarata kárba veszett. Menyire örült e jámbor férfiu, midőn látta, hogy tanításai ezen okos és tehetséges fiú szívében visszhangra találnak. Eltökélte tehát magában, hogy e nemes hajtást különösen fogja ápolni. Megkérde egy ízben tőle, hogy meghaladta-e már tizenharmadik évét. Feleletére, hogy márciusban lesz 13 éves, a tisztelendő ur azt mondá:

— Ez épen jól illik össze. Az

én fiam, Salamon, is husvétra lesz »bar-miczvah« és most kezdi tanulni a zsidó vallás egy alapfeltételét, a tefilinnel való imádkozást. Ez a mi vallásunk konfirmációja, amit minden zsidónak alaposan kell tudni. Kérdezd meg tehát, kedves atyádat, részt vehetsz-e fiam tanulásában.

Miska örült, hogy alkalma lesz majd a kedves családdal érintkezni, kérte tehát kedves atyját, hogy a tisztelendő ur ajánlatát elfogadhassa.

Midőn atyja előtt előhozta a dolgot, ez egészen meg volt lepve. Ő egészen meglepedezett fia konfirmálásáról, eszébe jutott, hogy idősebb fia Ede, aki már az egyetemre jár, még máig sem tanult tefilinnel imádkozni. Lelki szemei előtt megjelent gyermekévének egy megkapó jelenete, midőn ő 13. születése napján egy a tanítója által készített beszéd kíséretében felvételét a nagyok közé. Fel és alá járva irodájában elgondolkozott. Akkor még más idők jártak. De (fűzé tovább gondolatait) nincs joga megtagadni fia kérését, hadd tanuljon vele a pap, ő is megtanulta. Héberkorban, ha a templomba jön szülei halálának évfordulóján, most is csodálkoznak, hogy Mérei ügyvéd milyen pontosan terkeri az zizjakat.

— Nem bánom, fiam, tanuld meg te is a szijakat tekerni, hiszen tudni mindent lehet, sőt azt tudni is kell; megmondhatod a tisztelendő urnak, hogy vegyen a számodra is imádságot, majd megfizetem az árát. Sőt sajnálom, hogy Ede még máig sem tanulta meg, megvallom, meglepedtünk róla, s ha most itt-hon volna, egyuttal őt is taníttatnám volna, de ingyen nem kívánom a tisztelendő urtól, megfizetek neki.

(Folyt. köv.)

A hirdetésekben említett kaszusz tekintetében a szerkesztőség semmi felelősséget nem vállal.

Szerkesztői üzenetek

Jelgés hirdetésekre reflektálók figyelme: Csakis 16 fillér bélyeggel ellátott leveleket továbbít a kiadó hivatal.

— **Tótkomlós:** Sorra kerül. Előfizetése rendben van.

— **Polgár:** Helyes az ügyet nem firtatni. Ahol követelik, meg kell fizetni.

— **Kun J., Félégháza:** Előfizetése március 1-én esedékes, mivel a multkor szept. 1-én járt le. A Bostanait küldjük.

— **Im én ani li mi li:** A kívánt hirdetést a díj előzetes lefizetése mellett szívesen leközzöljük. Minden szó egyszer, beiktatása 13. vastagon szedve 26 fillér.

— **G. S., Felsőreg:** Mivel lapunkat október 1. óta kapja, félévi előfizetése április 1-én jár le.

— **Többeknek:** „A zsidók egyetemes története“ c. mű még nem jelent meg és így nem áll módunkban olvasóinknak a könyvről felvilágosítást nyújtani. Cél szerű közvetlenül a kiadóhoz fordulni. Cim: Imitkönyvkiadóvállalat, Bpest, VI., Andrassy-ut 17.

Pályázatok

Minden szó egyszeri beiktatása 16, vastagon szedett betűkből 32 fillér.

Pályázatok felvételnek: Sip ucca 10.

Hirdetések díja előre fizetendő.

! זרה ררה !

Alulírott ezennel nyomatékosan felhívom orthodox metsző- és kántorkollégáim figyelmét, hogy kizárólagosan oly pályázatokra reflektáljanak, amelyek az egyetlen orthodox orgánumban a »Zsidó Ujság«-ban vannak közzétéve.

SCHNITZLER FULÓP

mint a magyarországi orth. metszők egyesületének elnöke.

Püspökladány, 5687. Tévész havában.

A csornai orth. izr. hitközség iskolaszéke a nyugdíjazás folytán megüresedett és a jövő 1927/28. tanév kezdetére betöltendő tanítói állásra pályázatot hirdet. Pályázhatnak olyan egészséges, magyar honos, izr. okl. férfitanítók, kik az iskolaszék által megállapítandó osztályok vezetésére mellett, a hitoktatást is az elemiben, esetleg a polgári fiú- és leányiskolában, valamint a tanonc- és ismétlőiskolában a legmesszebbmenő igényeknek megfelelően elvégezték; tehát akiknek a magyar és német nyelv tökéletes birása mellett megfelelő héber tudásuk is van. Fizetés a tör-

vényszerű. Kérvények, hitelesített oklevél-másolattal, működési és a vallásrökölesi életet igazoló, valamint a kommunés a forradalom alatti viselkedést tanúsító bizonyítványokkal ellátva f. évi április 1-ig alulírottához küldendők. Nőtlenek előnyben.

Csorna, Sopron m.

dr. Molnár Vilmos
iskolaszéki elnök.

A mezőkövesdi aut. orthodox izr. hitközség pályázatot hirdet a kántor-metszői állásra. Kellemes hangú, három elismert orth. rabbitól kabbolóval rendelkező sóchet ubódek muncho és bál kóre pályázók okmányokkal felszerelt, kort és családi állapotot feltüntető pályázatok alulírott elnök, höz intézék. Javadalmazás megegyezés szerint, megélhetés biztosítva. Utiköltség csak meghívottaknak térítetik meg.

Péter Adolf, hitközségi elnök.

A mándoki aut. orth. izr. hitközség keres azonnalra egy metszőt, kinek 3 elismert orth. rabbitól keboleja és heturesz herueja van. Fizetés havonta 3 millió korona, lakás és a szokásos melékjövendelmek. Kellemes hangú előimádkozó előnyben részesül. Utiköltséget csak a meghívottaknak térítik meg.

Friedmann Herman hitk. elnök,
Mándok.

A budapesti autonom orthodox izraelita hitközség közleményei.

Hitközség irodahelyisége: **VII., Dob ucca 35.**
(Községháza)

Hitközségünk rabbiságának felügyelete alatt állanak:

Hitközségi másárszékek:

1. II. Margit-körut 7.
2. V. Solyom ucca 24.
3. VI. Szerecsen ucca 13.
4. VII. Wesselényi ucca 15.
5. VII. Kertész ucca 35.
6. VII. Hernád ucca 16.
7. VIII. Magdolna ucca 29.
8. IX. Tompa ucca 18/a.

Hitközségi baromflvágóhelyek:

1. II. Margit-körut 7.

Hitközségi Intézmények:

Rituális fürdők (Mikwa):

1. Rácfürdő:
I., Hadnagy ucca 8—10.
2. Köruti fürdő:
VII., Erzsébet-körut 49.
3. VIII., Magdolna ucca 29.

Megnyílt a **כשר**

Kávémérés és uzsonnázó

Budapest, Rombach-ucca 16.

a Tauber-féle udvari helyiségben.
א תאבר-פלה ודואר הליהוה וידא נוסל
felügyelete alatt.

Nyitva reggel 5 órától este 10-ig.

Olcsó szobák a második emeleten.

A Bpesti Orth. Izr. Hitközség felügyelete alatt álló orth. כשר kávémérés, tej- és tejszemek a ROMBACH-u cában POPPERnél kaphatók.

Egyben kérem az igen f. régi jó ismerőseimet a **husvétit tejet** előre megelőbb megrendelni sziveskedjenek. Tisztelettel

Popper
Rombach-u. 15.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

Groszberg Jenő

Hittestvérünk! Csak szombattartó cégnél vásároljon!

Posztó-, divatszövet, szabókellékek áruháza nagyban és kicsinyben. Különlegességek uri- és női-szövetekben — Billiard és játékasztal-posztó

Seidner Lipót áruházában, Budapest,
Kertész-u. 43. Telefon: 134-74.

A Zsidó Ujság előfizetőinek 5 százalék kedvezmény!

Apró hirdetések.

Hirdetési díjszabás: Minden szó egy szeri beiktatása 13, vastagon szedett betűkből 26 fillér. Apróhirdetések felvétele: VII. Sip ucca 10. Jelgés levelek kettős borítékban, válaszbélyeggel, ugyanoda intézendők. Apróhirdetések csak a díj előzetes lefizetése mellett közölhetők.

Házasság.

FISCHER házasságokat csak jobb körökben ajánl, ajánlata komoly és megbízható. Dohányu. 68.

GAZDAG, fiatal uriember, kinek saját háromemeletes háza, továbbá uri életet biztosító nagy jövedelmű vállalatja van, jobb családból nősilne. Bővebbet FISCHER, Dohányu. 68.

KITONÓ PRAXISU orvos, fess, szimpátiikus uriember nősilne. Bővebbet FISCHER-nél.

NŐSÖLNE vagyonos földbirtokos, gazdag gyáros, mérnök, ügyvéd. Bővebbet FISCHER, Dohányu. 68.

FISCHER régi, elismert, megbízható házassági közvetítőhöz bizalommal fordulhat. Dohányu. 68.

GYÖNYÖRÜ urlakással és tekintélyes készpénzhozománnyal rendelkező hölgy férjhez menne. Bővebbet FISCHER-nél, Dohányu. 68.

SZAZHATVANEZER PENGÓ azonnali hozománnyal, gazdag család, férjhez adná leányát. Bővebbet FISCHER-nél, Dohányu. 68.

BENŐSÖLNÉNEK uriemberek, pénzhozományra nem reflektálnak: 26 éves, szimpátiikus, közep-termetű. 29 éves, érettségizett, fess ember.

33 éves, érettségizett, művelt. 35 éves, agilis kereskedő. 38 éves, kellemes megjelenésű. 42 éves. Bővebbet FISCHER-nél.

TIZENKILENC éve közvetít házasságokat Nagy Jenő, Rákóczi ut 57/b, Telefon. (Cégnélküli levelezés.)

SADCHEN, ki orthodox körökben jár, közölje címét »Vidék« jelgére.

SOGORNÖMET, ki saját fűszerüzlettel rendelkezik, férjhez adnám. Teljes című és pontos adatokkal ellátott leveleket »Házasság, ha komoly« jelgére kérek, melyet a kiadó továbbít.

BIZTOS EXISZTENCIAJU fiatal hűgomat férjhez adnám. Hozomány és kelenyge van. Csakis jó házból való orthodox fiatalemberek ajánlkozzanak. »Boldog házasság 21« a kiadóba.

Állást keres.

A HAZTARTAS minden ágában jártas előkelő családból való intelligens leány házikisasszonyi, esetleg mint perfekt gyors- és gépirónői irodai alkalmazást keres olyan családnál, hol rituális koszt, jó bánásmód és a szombat megtartása biztosítottak. Cim a kiadóban.

FELSŐRUHAT, fehérneműt, montirozást, mindennemű varromunkát gyönyörűen készítenek. Kártyások részére is. Szövetség ucca 45. fsz. 6.

ÜVEG- ÉS PORCELLANFESTŐ, ki nem képes álláshoz jutni a szombat megtartása miatt, ezuton fordul a szombat-tartó cégekhez, hogy bármily alkalmazásban megélhetési lehetőséget nyújtsanak neki. Három nyelven beszél. Szives megkeresés esetén cim a kiadóban.

Különféle.

NŐI DIVATSZALONBA fizető tanuló-leány, jobb családból, felvétetik, Szombaton zárva. Cim a kiadóba.

KÜLÖN szobában ágy kiadó. Nefelejts-utca 50. I. 19.

Fenákel Jónás

zsir és baromfi kereskedése az orth. rab-biság felügyelete alatt, Budapest, VII., Kazinczy ucca 52-54, Naponta friss áru, Házhoz szállítás, Telefonhívó J. 34-76.

PANETH-féle orth. כשר SZALÁMIGYÁR Debrecen

Ajánlja elismerten legjobb **kővér liba szalámi különlegességeit**, úgyszintén szalámi, virsli és füstölt-hús-gyártmányait a legolcsóbb napi árak mellett. Szétküldés postán naponként kétszer. Cim: Paneth Szalámigyár Debrecen. Telefon: 7-22.

„Orth. darált só” az ország minden vonalára pontosan szállítok és előjegyzéseket elfogadok. Pollák Zsigmond Debrecen.

ויכתיב אוף פורים!
מגילת אהרונש איבערעטצט אוף פורים (גראם) אין יידיש-דייטשער שראכע נעדרוקקט זעהר אינטערעסאנט. פריי אין גולדען (12 500 ק) כעשראט אים פארהיינין אוף אדערעסע: Weisz Izrael Miskolc, Szentpéterikapu 10. רעווא עווענטועלל אוף אנדע פורים-שמעיל צו בעקאממען זינד.

BÉLYEGZŐKET NYOMTATVÁNYOKAT

héberszövegeket is kifogástalanul, hibamentesen szállít ABRAHÁM nyomda és bélyegzőgyár Kecskemét Szombaton zárva.

Springer-féle orth. כשר Szalámigyár Nyiregyháza

Ajánlja liba-szalámi és liba-füstölt-hús különlegességeit, úgyszintén kitűnő szalámi, virsli és egyéb füstölt-hús gyártmányait feltűnő olcsó árakban. צולאמט כשר. Cim: Springer Szalámigyár, Nyiregyháza.

יידישע צייטונג

בעיה

ZSIDÓ UJSÁG

A MAGYAR ORTHODOX ZSIDÓSÁG HETILAPJA. • MEGJELNIK HETENKINT EGYSZER.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BUDAPEST, VII., SIP UCCA 10. TELEFON: József 125-90.	ALAPITOTTA: GROSZBERG LIPÓT זעל	ELŐFIZETÉSI DÍJ: 1 ÉVRE P 20.— " " 1/2 " " 10.— " " 1/4 " " 5.— Postachequekontó-szám: 50.791.
--	---	---

„Chilul hasem” mint spanyolfal

Csoportosítsunk három, a zsidó közösségnek egymástól távol eső hitközségeiben történt esetet s közös tünetként a címben irt jelenséget állapíthatjuk meg bennük. A három esetben képviselve van a zsidóság többféle árnyalata a szélső neológizációtól a chosid irányzatig. Ha Spinoza emlékkéteben »more geometrico« mértani módon akarnók kifejezni magunkat, akkor a három szóbanforgó hitközség oly szöveget alkot, amelynek csuca a pesti konzervatívoknál neológia, az egyik szára a berlini túljó neológizációt jelző liberalizmus, a másik szárnak végén a munkácsi viszálykodó chasidság van.

A pesti neológ hitközség vezetősége ellen a múlt héten egy röplap jelent meg, amely meg lehetőségen konkrét vádakat emleget s azt követeli, hogy választassék egy teljesen független ellenőrző bizottság, amely a könyveket átvizsgálja. A röpirat megjelenését a hatalmon levő párton roppant megbotránkozással fogadták, a mostani vezetőség eilenesei pedig körülbelül olyan érzéssel, amilyen a kommun alatt eltöltötte a pesti zsidó kispolgárt, ha egy-egy hirt hallott a szovjet közeli bukásáról — nyiltan nem mert örülni, csak csendes elégtételt érzett. Az egyik oldalon mindent tagadtak és hallatlan chilul hasem-nek mondták a zsidó ügyeknek a fórumon való tárgyalását, mert — nézetük szerint — még

az igaznak bizonyult panamát vagy korrupciót sem volna szabad kiféje vinni. A másik oldalon pedig mindenféle vizsgálat nélkül egyszerűen elhisznek mindent, de nem tesznek ellene semmit, mert félnek a »chilul hasem« vádjától. S egyik pártnak sem jut eszébe, hogy a különféle pártos beállítások helyett talán

jó volna végére járni a dolognak miképpen is áll ez az ügy valójában?

Chilul hasemet hangoztattak a legutóbbi berlini hitközségi választásnál is. A német fővárosban a reformhoz nagyon közel álló liberalizmus szélső neológ irányzata uralkodott az előjáróságban. Pár hónap előtt azután a cionisták szervezkedtek a konzervatívokkal és legyőzték a liberálisokat. Ezek azonban nem akarták kiadni a hatalmat a kezükből és megfellebezték a belügyminiszterhez a választást. A győzők természetesen árujának minősítették a választási visszajeléseknek megpeticionálását egy nem-zsidó fórumhoz és erkölcsi lehetetlenségnek bélyegezték, hogy belső zsidó ügyekben egy zsidóságon kívül álló tényező döntsön. A minisztérium megálapított több választási szabálytalanságot, amelyek azonban a választás eredményét nem módosították.

Most természetesen az alulmaradtak részéről ismétlik: »chilul hasem«

Ugyanaz a jelenség Munkács viszálykodó s belügyeiket folyton a hatóság elé vivő chasid-pártjainál. A belzsek ellenfeleikről, az ellenfeleik ő róluk hangoztatják a vádat, hogy elköveték a legnagyobb bünt, mert a zsidó közösség nevét és becsületét pellengérré állították.

A fogalmak összezavarása ez! A »chilul hasem« tilalma védi a zsidóság nevét kifelé. Ehez elsősorban szükséges az, hogy a megtámadott igazán erkölcsi alapon álljon. Az erkölcselenség nyilvános megfeddése nem lehet a »Név megszenteltetés«, mert akkor a nagy próféták követték volna el, a kik szözataikban ugyancsak pellengérré állították népük hibáit az utókor számára. De éppen a próféták hangoztatták, hogy a bűn nem hivatkozhatik a közösség erkölcsi tökéjét védő »chilul hasem« tilalmára. Jeremia idejében is azt hitték a bűnösök, hogy a templom megvédi őket büneik dacára. Ezért dörgi nekik oda Anozsosz iga-zí papja: »ne mondjátok, hogy a templom mindent kiengesztel!« A törái törvény is tiltakozik az oltár refugiumszerűsége ellen.

Pest, Berlin, Munkács három esete tehát ugyanegy nevezőre hozható: pártérdek vagy hatalmi érdekek spanyolfala akar lenni a »chilul hasem« vádja. Pedig a »chilul hasem« övintézkedése köfal akar lenni az erkölcsi számára, de nem spanyolfal az önzés oltalmára.

Hajszálakat

hölgyek arcáról, karjáról végleg kiirtja felelősséggel

Pollák Sarolta „Miracle” hajlélválító szer széküldése utasítás sal.

Összes szépséghibák kezelése. (Arcápolás olcsó bérelrendszerrel). Szemölcsirtás. Fagykezelések. Kérje legújabb prospektusom.

Nyomatott a HELIOS könyvnyomdában Budapest, Sip ucca 3.

Felelős nyomdavezető WEITZ KÁROLY